

Н.Б. Газилишин
Л.Б. Генсюрівська

УКРАЇНСЬКА МОВА

Домашні завдання з поясненнями

3 клас

До підручника М.Д. Захарійчук, А.І. Мовчун

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 811.161.2(075.2)
ББК 81.2Укр я71
Г 12

Газилишин Н.Б.

Г 12 Українська мова : Домашні завдання з поясненнями : 3 клас : до підручника М.Д. Захарійчук, А.І. Мовчун / Н.Б. Газилишин, Л.Б. Генсюрівська. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2015. — 64 с.

ISBN 978-966-10-3875-1

У посібнику подано зразки виконання домашніх завдань з докладним їх поясненням до підручника «Українська мова. 3 клас» (авт. М.Д. Захарійчук, А.І. Мовчун).

Наведено додаткові запитання, правила, інструкції, вказівки, короткі зразки записів, схеми, плани виконання вправ, повні відповіді тощо.

Посібник стане у пригоді батькам третьокласників, які зможуть не тільки проконтролювати правильність виконання дітьми домашніх завдань з української мови, а й пояснити незрозуміле.

УДК 811.161.2(075.2)

ББК 81.2Укр я71

Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

Навчальне видання

ГАЗИЛИШИН Наталія Богданівна
ГЕНСЮРОВСЬКА Людмила Богданівна

УКРАЇНСЬКА МОВА

Домашні завдання з поясненнями

3 клас

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Любов Левчук*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Галини Телев'як*

Підписано до друку 17.10.2014. Формат 70х84/16. Папір офсетний
Гарнітура Прагматика. Умовн. друк. арк. 4,36. Умовн. фарбо-відб. 4,36.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №4221 від 07.12.2011 р.

ISBN 978-966-10-3875-1

9 789661 038751

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48

office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

© Навчальна книга — Богдан, 2015

УРОК 1 (с. 6, вправа 4)

1. Прочитай прислів'я.

Слово, наче птах, народжується з крилами.

2. Це прислів'я можна пояснити так: будь-яке слово, яке промовляє людина, не можна повернути. Навіть якщо повторити його кілька разів, воно щоразу буде іншим.

Тому й говорять, що слово, наче птах, народжується з крилами.

3. Скористайся творами художньої літератури, підручником з літературного читання і випиши п'ять прислів'їв про мову.

Наприклад.

Будь господарем своєму слову.

Кожна людина повинна відповідати за свої слова. Тому перш ніж вимовити якесь слово, подумай, чи доцільно його промовляти у цій ситуації.

Гостре словечко коле сердечко.

Пам'ятай! Будь-яке погане слово може образити твого співрозмовника.

Слово може врятувати людину, слово може і вбити.

Щирим словом можна підтримати товариша у біді, порадити, як краще вчинити у складній ситуації. Байдужим і грубим словом можна завдати болю співрозмовнику, другові, близькій людині.

Слово до слова — зложиться мова.

Із слів складаються речення. Із речень — текст. Наша мова — це переплетення маленьких і великих слів, які утворюють чудові розповіді, захоплюючі пригоди, мелодійні пісні.

Хто мови своєї цурається, хай сам себе стидається.

Потрібно любити і шанувати рідну мову, збагачувати її красивими виразами, оберігати від поганих слів. Адже цю мову нам передали у спадок наші батьки, бабусі і дідусі, прабабусі і прадідусі.

УРОК 2 (с. 8, вправа 8)

1. Пригадай, про які країни ти знаєш. Майже всі країни населяють люди різних національностей. Тому між собою вони спілкуються на рідній для них мові. Так у Росії проживають росіяни, українці, казахи та інші національності. Тому там можна почути російську, українську, казахську та інші мови. Але державною є російська мова.

2. Запиши за зразком.

Зразок: Росія — російська, українська, казахська.

Україна — українська, польська, російська.

Білорусія — білоруська, російська, українська.

Італія — італійська, іспанська, українська.

3. Спробуй записати назви інших країн і мов, якими люди там спілкуються.

4. Якщо тобі цікаво знати, прочитай.

Скільки країн у світі?

Різні джерела дають різні відповіді. В остаточному підсумку, кращою відповіддю є те, що існує 195 країн світу. Серед них — Україна, Росія, Білорусія, Польща, Німеччина, Греція, Італія та інші.

Скільки ж мов у світі?

За приблизними підрахунками кількість мов коливається від 2,5 до 5 тисяч. Однак деякі вчені стверджують, що «живих»

Зі словом *віддих* можна скласти таке речення.

Моя сім'я поїде на віддих у Карпати.

Зі словом *беззубий* можна скласти таке речення.

Беззубий хлопчина весело сміявся.

3. Спробуй скласти свої речення і запиши їх.

Пригадай! Слово, що означає, про кого або про що йдеться в реченні, — це підмет. Підмет підкреслюють однією рисою _____.

Слова, які відповідають на питання *що робить? що зробив? що робитиме?*, підкреслюють двома рисками _____. Ці слова — присудки.

Підкресли головні слова у складених реченнях.

УРОК 48 (с. 83, вправа 196)

Письмово.

Жили у країні Граматиці українські префікси. Було їх дуже багато: *роз-, без-, під-, над-, від-, між-, пере-* ... І служили вони українській мові — одній з найчарівніших мов світу.

Шанували префікси порядок, завжди знали, де й коли стати, як змінити слово, як грамотно писатися.

Але в кожній сім'ї бувають проблеми... Префікси *з-* і *с-* були жвавими пустунами, їх завжди бачили разом. Як вітер, гасали вони наввипередки по палацу. Тільки й чути було: *з-з-з-, с-с-с-*. Не в одного з поважних префіксів аж голова йшла обертом від того гасання. А коли кликали всіх до роботи, *з-* і *с-* створювали такий безлад у країні! Вони з розгону, не задумуючись, ставали коло якогось слова! Хто перший добіг, той і став. Так кого хочеш можна збити з пантелику!

І тоді префікси зібрали велику наукову раду. Вони виступали з доповідями, сперечалися...

І нарешті ухвалили ПРАВИЛО:

префікс *с-* пишеться перед буквами *к, п, т, ф, х,*

префікс *з-* пишеться перед усіма іншими буквами.

Ось так мешканці країни Граматики подолали безлад.

Спробуй скласти свою казку про префікси і запиши її.

УРОК 49 (с. 84, вправа 200)

|| **Пригадай!** Апостроф уживається після префіксів із кінцевим твердим приголосним звуком перед *я, ю, є, ї.* ||

1. Зі словника можна виписати такі слова.

Без'язикий, від'єднати, роз'їхались, з'їдає, з'являється.

2. Добери зі словника свої слова і запиши їх.

УРОК 50 (с. 86, вправа 205)

Користуючись зразком, напиши своє оголошення про спортивне змагання.

Оголошення

5 листопада о 15 годині в спортивному залі школи відбудуться спортивні змагання між учнями третіх класів. Запрошуємо учнів других класів, батьків.

Спортивний клуб школи

УРОК 51 (с. 88, вправа 209)

Письмово.

Якось тато приніс мені з лісу живого гостинця. Це було малесеньке зайченятко. Шубка у нього — сіренька і м'якенька.

УРОК 96 (с. 158, вправа 377)

1. Прочитай фразеологізми.
2. *Не зімкнути очей.* Означає не заснути й на хвилину, бути пильним.
Не ловити ґав. Означає марно не витратити час, чимось займатися; не байдикувати.
Не падати духом. Означає переборювати страх, вірити в свої сили.
Не задирати носа. Означає не зазнаватися, не ставитися до всіх з презирством, не поводитися гонористо і самовпевнено, поважати інших.
3. Спиши фразеологізми.
Не зімкнути очей. Не ловити ґав. Не падати духом.
Не задирати носа.
4. З фразеологізмом *не ловити ґав* можна скласти таке речення.
Дмитрику, не лови ґав на уроці.

УРОК 97 (с. 159, вправа 381)

1. Прочитай другий абзац вправи 379.

Пригадай! Антоніми — це слова, протилежні за значенням.

До слова *побігли* антонім *прибігли*, означає завершену дію.

До слова *відпочили* антонім *втомилися*, означає завершену дію.

До слова *дозволила* антонім *заборонила*, означає завершену дію.

До слова *пішли* антонім *прийшли*, означає завершену дію.

2. Спиши текст.

Награлися діти, зголодніли. Усі разом побігли до кафе. Юрчик як іменинник став замовляти для гостей усе найсмачніше.

Бабуся йому дозволила. Діти відпочили, погралися й пішли додому.

УРОК 98 (с. 161, вправа 385)

Письмово.

Петрусь підбіг (мин.ч., зав. д.) до куща. Долоньки підставив (мин.ч., зав. д.). А вітрисько гніздечко розгойдує (теп.ч., незав. д.). Хлопчик пробігав (мин.ч., зав. д.) коло куща до полудня. Раптом вітер стих (мин.ч., зав.д.). Гніздечко не впало (мин.ч., незав. д.). До своєї домівки прилетіла (мин.ч., зав. д.) пташка. Петрусеві здалося (мин.ч., зав. д.), що вона вдячно подивилася (мин.ч., зав. д.) йому в очі.

УРОК 99 (с. 162, вправа 389)

Письмово.

Нарешті каченята незграбно повилазили (мин.ч.). Найменше каченя затріпотіло (мин.ч.) крильцями і пропицало (мин.ч.):

— Який світ великий! Який красивий!

УРОК 100 (с. 163, вправа 393)

Письмово.

Підбіг (що зробив?, мин.ч.), обома лапками обняв (що зробив?, мин.ч.) її за ногу. Якби вона знала (що робила?, мин.ч.), як він скучив (що зробив?, мин.ч.) за нею! Та вона знає (що робить?, теп.ч.). Лагідно гладить (що робить?, теп.ч.) голівку, чухає (що робить?, теп.ч.) за вушком. Дарик тупцяє (що робить?, теп.ч.) лапками, а маленький хвостик так крутиться (що робить?, теп.ч.), що, здається, ось-ось відірветься (що зробить? майб.ч.).